

گزارش «وطن‌امروز» از اقدامات دولت سیزدهم در حوزه کشاورزی

روزهای خوش کشاورزان

اجرای الگوی کشت پس از ۵۰ سال، شروع طرح ملی کشت قراردادی، راه‌اندازی قرارگاه امنیت غذایی و خرید تضمینی به‌موقع و با قیمت مناسب از اصلی‌ترین سیاست‌های دولت در ۱۵ ماه اخیر است

محمدحسین کشاورزی

کارشناس حوزه کشاورزی

دولت سیزدهم برخلاف دولت‌های پیش، اهتمام ویژه‌ای نسبت به مهم‌ترین بخش تولیدی کشور یعنی کشاورزی داشته و در همین مدت کوتاه گذشته از شروع به کارش چند اقدام ملی را کلید زده که در صورت به نتیجه رسیدن می‌توانیم در آینده به معنای واقعی کلمه شاهد انقلاب در کشاورزی باشیم.

به گزارش «وطن‌امروز»، بخش کشاورزی از مغفول‌ترین بخش‌های تولید در کشور بوده که همیشه مورد اشاره مستقیم مقام معظم رهبری قرار گرفته است. در سال‌های گذشته اقدامات مناسبی نیز در این زمینه رخ داده است به طوری که طرح‌های مهمی در این بخش اجرایی شده و در برخی محصولات کشاورزی نیز به خودکفایی رسیده‌ایم.

طرح الگوی کشت پس از سال‌ها وقفه اجرایی شد
بزرگ‌ترین اقدام دولت سیدابراهیم رئیسی در بخش کشاورزی اجرایی کردن طرح «الگوی کشت» بوده است. «الگوی کشت» که طرحی تاثیرگذار روی تمام حوزه‌های کشاورزی همچون آب، خاک و... است، بعد از گذشت حدود ۵۰ سال در دولت سیزدهم به مرحله اجرا رسید. بر اساس این طرح، کشاورزان مورد حمایت بیشتر دولت قرار گرفته و هر محصول زراعی و باغی متناسب با اقلیم و شرایط پایه منطقه کشت خواهد شد.

بسر این اساس دولت مشخص می‌کند هر محصول کشاورزی در چه شرایطی می‌تواند کشت شود و هر کدام از استان‌های کشور توانایی کشت چه محصولاتی را دارند. همچنین این طرح نه تنها می‌تواند از مصرف بیش از اندازه آب جلوگیری کند بلکه می‌تواند به حاصلخیزی خاک و پاینده ماندن شرایط پایه محیط زیستی کمک کند.

این طرح در کنار همه مزیت‌هایی که برای بخش کشاورزی و کشت محصولات زراعی و باغی دارد، برای کشاورزان و تولیدکنندگان نیز از مزیت بالایی برخوردار است. طبق این طرح کشاورزان مورد حمایت مالی دولت نیز قرار می‌گیرند و این امر موجب می‌شود تولیدکنندگان امید برای سرمایه‌گذاری بیشتر در این بخش داشته باشند.

کشت قراردادی؛ اقدامی کلان در بخش کشاورزی
اقدام دیگر دولت سیزدهم کشاورزی قراردادی بود. اجرای کشاورزی قراردادی را می‌توان یکی از محوری‌ترین اقدامات کلان وزارت جهاد کشاورزی دانست. طبق این طرح، توسعه کشت قراردادی گندم، کلزا و پنبه مورد حمایت ویژه دولت قرار گرفت.

در همین راستا وزارت جهاد کشاورزی به دنبال طراحی کشت قراردادی برنج است که بر این اساس خودکفایی کشور را در این محصولات به دنبال خواهد داشت.

همچنین کشت قراردادی گندم در سطحی معادل ۲۶۰ هزار هکتار از اراضی ۱۷ استان کشور با حمایت مستقیم دولت به مرحله اجرا درآمده است. بر این اساس تفاهنامه کشت قراردادی دانه‌های روغنی در سطح ۱۰۰ هزار هکتار و پنبه در سطح ۵ هزار هکتار منعقد شده است.

ابتکار ایجاد قرارگاه امنیت غذایی
اقدام مهم دیگر دولت سیزدهم در بخش کشاورزی راه‌اندازی قرارگاه

امنیت غذایی است. این قرارگاه در راستای پایش امنیت غذایی، رصد کالاهای اساسی، تامین اقلام مورد نیاز و اقدامات پیش‌تدبیری راه‌اندازی شده است.

همچنین طبق این گزارش، فرآیند قیمت‌گذاری، تولید، توزیع، ترخیص، بازرسی و نظارت بر قیمت کالاهای اساسی به صورت روزانه و مستمر در سطح ستاد وزارت جهاد کشاورزی در تمام استان‌ها و شهرستان‌ها مورد رصد قرار می‌گیرد.

خرید تضمینی گندم با در نظر گرفتن هزینه‌های تولید و تورم جهانی

از دیگر اقدامات کلان دولت سیزدهم در بخش کشاورزی، افزایش ۵۰ درصدی قیمت خرید تضمینی گندم بود. این قیمت‌گذاری بر اساس هزینه‌های تولید و همچنین متناسب با تورم جهانی در نظر گرفته شده است. بر این اساس قیمت هر کیلو گندم در سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ با افزایش ۵۰ درصدی نسبت به سال گذشته، از ۷۵۰۰ تومان به ۱۰ هزار و ۵۰۰ تومان افزایش یافت. همچنین مبلغ ۱۰۰۰ تومان به عنوان جایزه تحویل گندم به دولت به ازای هر کیلو تعیین شده است.

به گفته وزیر جهاد کشاورزی، در رابطه با خرید گندم از کشاورزان توسط دولت، رشد چشمگیری را شاهد بوده‌ایم. بر همین اساس سال گذشته دولت ۲۵ میلیون تن گندم از کشاورزان خریداری کرده که در سال جاری به ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تن گندم رسیده است.

در برهه یک ساله دولت سیزدهم، تراز تجاری بخش کشاورزی نیز نسبت به سال ۱۴۰۰، حدود ۲۸،۲ درصد بهبود یافته و از ۲۴۳۱- میلیون دلار به ۲۴۶۲- میلیون دلار رسیده است.

همچنین برخلاف دولت‌های قبل، نرخ خرید تضمینی محصولات کشاورزی قبل از شروع سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ با رعایت هزینه‌های تولید و همچنین متناسب با نرخ تورم جهانی اعلام شد.

خروج کالاهای اساسی از قیمت‌گذاری دستوری
از دیگر دستاوردها و اقدامات دولت سیزدهم در بخش کشاورزی، ثبات قیمت ۳ قلم پر مصرف لبنیات، گوشت مرغ و تخم‌مرغ بوده است. همچنین ثبات نسبی حاکم بر بازار میوه از دیگر دستاوردهای دولت رئیسی در بخش کشاورزی است. این دستاورد را می‌توان ناشی از تعامل بیشتر وزارت جهاد کشاورزی با ۱۰۰ اتحادیه، تشکل و انجمن در بخش‌های گوناگون کشاورزی دانست. دولت سیزدهم همچنین با عملیاتی کردن طرح توزیع هوشمند اقلام خوراکی و محصولات کشاورزی در اکثر کلانشهرها توانست ثبات نسبی قیمت در بازار مرغ و تخم‌مرغ را رقم بزند.

طرح جهش تولید در دیم‌زارها اجرایی شد

وزارت جهاد کشاورزی در بحث کشت دیم نیز ورود کرد. بر همین اساس کارگروهی در راستای افزایش سطح زیر کشت دیم تشکیل شد. در گام دوم این اقدام، طرح جهش تولید در دیم‌زارهای کشور با سطحی بالغ بر ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار از اراضی ۱۵ استان کشور اجرا می‌شود. این اتفاق با انعقاد تفاهنامه‌های میان وزارت جهاد کشاورزی و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) آغاز شده است.

همچنین بر اساس تفاهنامه منعقد شده میان وزارت جهاد کشاورزی و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) سعی شده مشارکت کشاورزان افزایش یابد. در راستای همین هدف کود رایگان، بذر ۵۰ درصد

تخفیف، بیمه با ۳۵ درصد تخفیف، ارائه تسهیلات برای خرید مکانیزاسیون، ترویج و آموزش رایگان برای کشاورزان فراهم شده است.

ذخایر راهبردی کالاهای اساسی افزایش یافت
دولت سیزدهم به افزایش ذخایر راهبردی کالاهای اساسی اهتمام داشته و ذخایر راهبردی کالاهایی نظیر گندم و نهاده‌های دامی را از ۲ به ۴ ماه افزایش داده است. همچنین دولت سیزدهم با راه‌اندازی و تهیه سامانه برنامه‌ریزی تولید و توزیع بذور اصلاح شده، گامی بلند در این بخش کشاورزی برداشته است.

بر این اساس بیش از ۳۶ هزار تن بذر جو در طبقات و ارقام مختلف، ۷۰ هزار یونیت بذر چغندر قند پاییزه و ۲۰۰ هزار یونیت بذر بهار، تهیه، تامین و توزیع شده است. همچنین تولید بذر سوگوم علوفه‌ای و دانه‌ای، ارزن و چغندر علوفه‌ای از دیگر اقدامات مهم دولت سیزدهم در بخش کشاورزی است.

پروژه‌های بر زمین مانده اجرا شد

همچنین وزارت جهاد کشاورزی دولت سیزدهم با زمامداری سیدجواد ساداتی‌نژاد در ۵ ماه نخست روی کار آمدن دولت رئیسی توانست اجرای پروژه‌های پایلوت مزارع الگویی تغذیه و کشت نشایی را توسعه دهد. بر همین اساس، اقدامات دولت سیزدهم دستاوردهای دیگری همچون توسعه کشت ارقام پر محصول و هیبرید برنج را همراه داشته است.

بهبود تغذیه گیاهی برنج در ۲۰ سایت، تغییر زمان کاشت حبوبات دیم از بهاره به پاییزه و اجرای حدود ۱۸۰ اقدامات مهم دولت سیزدهم در این بخش بوده است.

سطح زیر کشت گلخانه‌ای توسعه یافت
یکی دیگر از اقدامات مهم دولت سیزدهم در بخش کشاورزی توسعه سطح زیر کشت گلخانه‌ای بوده است. وزارت جهاد کشاورزی توانست با اقدامات روبه‌جلوی خود کشت گلخانه‌ای را در سطح ۱۰۸۱ هکتار توسعه دهد. همچنین ۴۳۶ هکتار سبزی و صیفی را از فضای باز به محیط کنترل شده منتقل کرد.

گیاهان دارویی؛ امضای کشاورزان ایرانی

ویژه‌ای داشته، به طوری که در بخش باغبانی، جهش تولید گیاهان دارویی را شاهد بوده و سطح زیر کشت با ارائه تسهیلات توسعه یافته است.

همچنین ۳۷ قطعه باغ مادری در دولت سیزدهم احداث و از تولید نهال خرما به روش کشت بافت حمایت شد. لازم به ذکر است برگ سبزی چای به میزان ۱۳۵ هزار تن در این دولت خریداری و مبلغی بالغ بر ۲۱۶ میلیارد ریال تسهیلات با کارمزد ۴ درصد بچای‌کاران پرداخت شده است.

۱۱۰ هزار رأس دام مازاد عشایر خریداری شد

در وزارت جهاد کشاورزی دولت سیزدهم در بخش عشایر به منظور حمایت از فعالیت و اقتصاد جامعه عشایری و همچنین متعادل کردن بازار خرید دام، تعداد ۱۱۰ هزار رأس دام مازاد عشایر توسط شرکت پشتیبانی امور دام خریداری شد.

در ادامه اقدامات رو به جلوی دولت سیزدهم در حوزه عشایر و در بخش کشاورزی، ۱۲۷ پروژه آبرسانی برای تامین آب شرب پایدار عشایر اجرا شد و آبرسانی به میزان ۲،۲ میلیون مترمکعب انجام شد. همچنین ۵۶۰ هزار تن نهاده‌های دامی همچون جو، کنسراتر و... در سامانه‌های عرفی محل استقرار دامداران عشایر توزیع شد.

در همین راستا مبلغ ۲۵۰ میلیارد تومان تسهیلات به دامداران عشایر به عنوان سرمایه در گردش دامداری و نهاده‌های دامی تعلق گرفت که تاکنون ۹۲ درصد آن

جذب شده است. همچنین مبلغ ۱۰۰ میلیارد تومان تسهیلات بابت خرید علوفه، نهاده‌های دامی، آب شرب و... به فعالان این حوزه تخصیص یافت.

از دیگر اقدامات مهم دولت سیزدهم در این حوزه از کشاورزی، می‌توان به تامین و توزیع ۱۴،۲ میلیون لیتر نفت سفید، ۱،۶ میلیون لیتر نفت گاز و ۶،۸ میلیون کیلوگرم گاز مایع (معادل ۶۲۲ هزار کیسول گاز) اشاره کرد.

دولت سیزدهم چه اقداماتی در حوزه دام و طیور انجام داده است

در حوزه دام و طیور کشاورزی نیز اقدامات مناسبی از سوی دولت سیزدهم انجام گرفته است. در این حوزه ۷۸۷۰ هزار تن محصولات دامی شامل ۴۶۰ هزار تن گوشت قرمز، ۵۵۲۰ هزار تن شیر خام، ۱۳۰۰ هزار تن مرغ و ۵۹۰ هزار تن تخم‌مرغ تولید شده است.

همچنین احیای سویه ملی مرغ لاین آرین و ورود ۴۴ میلیون قطعه جوجه یک‌روزه گوشتی این سویه در بازار، هویت‌گذاری حدود ۱۵ میلیون رأس دامی، توسعه و پرورش گاو دومنظوره، آمیخته‌گری دام سنگین، اصلاح نژاد گاو میش و اجرای مرحله سوم طرح واکسیناسیون سراسری طیور روستایی علیه بیماری نیوکاسل از سوی دولت سیزدهم انجام شده است.

بر اساس این گزارش، دولت سیزدهم نسبت به ذخیره‌سازی و توزیع ۸۰ هزار تن از انواع محصولات دامی اقدام کرده است. همچنین تامین ۴،۴ میلیون تن ذرت، حدود ۲ میلیون تن کنجاله سویا و ۱،۵ میلیون تن جو از سوی دولت انجام شده است.

در همین راستا حدود ۱،۶ میلیون تن نهاده دامی از خارج از کشور خریداری و تامین شده است. نهاده‌های دامی خریداری شده از دیگر کشورها شامل ۷۴۲ هزار تن ذرت، ۲۵۹ هزار تن کنجاله سویا و ۵۴۶ هزار تن جو بوده است.

چه سرنوشتی در انتظار شیلات است؟

در حوزه شیلات بخش کشاورزی نیز کشور شاهد تولید حدود ۲۶۰ هزار تن انواع ماهی و میگو، کشت بیش از ۴۴۵ میلیون قطعه لارو، رهاسازی بیش از ۳۱۰ میلیون قطعه انواع بچه ماهی، صادرات ۶۵ هزار تن خوراک و انواع آبزیان، ساماندهی ناوگان صیادی و توقیف ۱۳۰۰ لنج و قایق موتوری صید غیرقانونی، ساخت اسکله‌های شناور بندر صیادی سوزا و بهره‌برداری از اسکله بندر صیادی آبادان، شروع عملیات اجرایی حدود ۸ مزرعه پرورش ماهی در دریا، رفع تعلیق صادرات خاویار پرورشی به اتحادیه اروپا و صادرات ماهی به کردستان عراق، بوده است.

منابع طبیعی؛ ارکان مهم کشاورزی

از اقدامات دیگر دولت سیزدهم در بخش کشاورزی، اهتمام به حوزه منابع طبیعی و امور اراضی کشاورزی است. در وزارت جهاد کشاورزی و در ۵ ماه نخست روی کار آمدن رئیسی و مدیریت بخش اجرایی کشور، ۲۴ میلیون هکتار از اراضی ملی تثبیت و حدود ۱۶،۵ میلیون هکتار، حذنگاری شده است.

همچنین این بخش شاهد خرید و تجهیز خودروهای حفاظتی به سیستم مانیتورینگ و بلوک‌بندی حفاظتی در سطح ۱۰۷۶ حوزه آبخیز، عملیات مراقبت و آبیاری جهت بیابان‌زدایی و تثبیت شن‌های روان در ۷۸ هزار هکتار بوده است.

آب و خاک در حال توسعه دولتی است
در حوزه آب و خاک بخش کشاورزی نیز اقدامات رو به

جلویی جهت توسعه این حوزه از کشاورزی انجام گرفته است. در زمینه توسعه سامانه‌های نوین آبیاری، احداث شبکه، تجهیز، نوسازی و زهکشی اراضی در سطح ۲۲ هزار و ۴۰۰ هکتار انجام شده است.

همچنین دولت سیزدهم به بازسازی و نوسازی قنوات حدود ۱۶۰ کیلومتر و افزایش ظرفیت صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی حدود ۶۰ میلیون مترمکعب اقدام کرده است. پیگیری و نهایی شدن تخصیص آب ۲۵۵ هزار هکتار اراضی فاز ۲ طرح احیای ۵۵۰ هزار هکتاری اراضی کشاورزی خوزستان و ایلام و تعیین ۲۲ هزار هکتار اولویت اول اجرای فاز دوم طرح احیای ۵۵۰ هزار هکتاری اراضی کشاورزی خوزستان و ایلام از دیگر اقدامات دولت سیزدهم در بخش کشاورزی بوده است.

اهتمام دولت سیزدهم در حفظ نباتات

دولت سیزدهم در بخش حفظ نباتات، به مبارزه با عوامل خسارت‌زای زراعی و باغی در سطح ۱،۸ میلیون هکتار و مبارزه بیولوژیک و غیرشیمیایی در سطح یک میلیون هکتار پرداخته است. همچنین ردیابی ۴۷۰ هزار هکتار، ضدغذایی ۵۵۵ هزار تن محصولات، اعمال ضوابط قرنطینه‌ای بر ۱۰ میلیون تن و پیش‌آگاهی در سطح ۳۱۵ هزار هکتار، از دیگر اقدامات مهم وزارت جهاد کشاورزی این دولت بوده است.

متخصصان در رأس کار قرار می‌گیرند
استفاده از افراد متخصص و کارآمد در بخش‌های مختلف وزارت جهاد کشاورزی، تامین یک‌هزار و ۷۰۰ دستگاه انواع تراکتور در بخش مکانیزاسیون کشاورزی و همچنین تخصیص ۴ هزار میلیارد ریال تسهیلات جذب از اقدامات رو به جلوی دولت سیزدهم بوده است.

همچنین در راستای اقدامات رو به جلوی وزارت جهاد کشاورزی و رفع مشکلات متعدد بخش مکانیزاسیون و برآورده‌سازی نیاز کشاورزان، بیش از ۱۹ هزار و ۷۰۰ دستگاه از انواع تراکتور، ۱۸ هزار دستگاه از انواع ادوات و ۸۰۰ دستگاه از انواع کمباین تامین و به کشاورزان تحویل داده شد.

امدادرسانی مالی به کشاورزان اقدام رو به جلو دولت سیزدهم

در حوزه امدادرسانی مالی به کشاورزان نیز ارائه تعرفه‌های بیمه‌ای متنوع و افزایش میزان سطح و پوشش بیمه‌ای محصولات جدید و کشت‌های قراردادی از سوی دولت سیزدهم انجام شده است.

همچنین توسعه بهره‌برداری از فناوری‌های نوین ماهواره‌ای در فرآیندهای بیمه‌گری، پایش و ارزیابی خسارت، پرداخت ۶۷۱ هزار فقره تسهیلات به میزان ۸۹۲ هزار میلیارد ریال، تخصیص ۲۱۷ هزار میلیارد ریال تسهیلات خرید تضمینی و حمایتی، تشکیل ۲ صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی در استان‌های گلستان و خوزستان، افزایش تعداد کل صندوق‌ها به ۱۶۷ مورد، افزایش مبلغ ۶۲۵،۱ میلیارد ریال تسهیلات و توزیع ۲۴۵،۲ میلیارد ریال اعتبارات دولتی به عاملیت صندوق‌ها از دیگر اقدامات مهم دولت سیزدهم در بخش کشاورزی بوده است.

صادرات محصولات کشاورزی تقویت می‌شود
در ادامه اقدامات رو به جلوی دولت سیزدهم در بخش کشاورزی، نخستین اجلاس صادرات محصولات کشاورزی و غذا، در اتاق بازرگانی ایران با حضور وزیر جهاد کشاورزی و فعالان این حوزه برگزار شد که می‌توان این اتفاق را گامی به سوی صادرات محصولات کشاورزی دانست.

